

SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik

Het SOK-Bestuur:

Susanne Hanssen	Voorzitter	043 - 3560244	<i>hanssen.susanne@gmail.com</i>
Erwin Geuskens	Secretaris	+32 11 724274	<i>erwin.geuskens@telenet.be</i>

SOK-Ledenadministratie:

Ger Beckers, Moesdaal 65, 6228 HX Maastricht, Tel.: 043 - 367 08 57 *pghbeckers@ziggo.nl*

SOK-adres Secretariaat:

Aalkeborg 50 6228 BT Maastricht *secretariaat@sok.nl*

E-mail SOK:

sok@nhgl.nl

De SOK is geassocieerd met "Subterranea Britannica". *www.subbrit.org.uk*

Bestuur Stichting ir. D.C. van Schaik:

Joep Orbons	Voorzitter a.i.	043 - 3618793	<i>j.orbons@archeopro.nl</i>
Bram Borsboom	Penningmeester	043 - 367 05 17	<i>bramborsboom@home.nl</i>

Stichting ir. D.C. van Schaik:

www.vanschaikstichting.nl *info@vanschaikstichting.nl*

Technische Dienst Stichting ir. D.C. van Schaik:

Stefan Jerzykowski *s.j.a.jerzykowski@hotmail.com*

Redactie SOK-Mededelingen:

Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne/Riemst, Tel.: +32 12 454 059 *tbreuls@telenet.be*

Redactie SOK-Info:

John Hageman, Op de Bannet 47, 6223 GD Itteren, Tel.: 043 - 364 54 19 *john.hageman@planet.nl*
Frans Willems, De Méanstraat 17, 3770 Riemst, Tel.: +32 12 456 411 *willemsfrans1@gmail.com*

De SOK op Internet:

www.sok.nl Webmaster: Ger Goessens *mail@gergoessens.nl*

SOK-Ledenavonden:

SOK-Ledenavonden worden iedere 2e vrijdag in de maanden januari, maart, mei, september en november gehouden in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Aanvang 19.30 uur.

Groeven SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik:

De SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik hebben diverse groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Informatie in verband met het bezoeken van deze groeven is te vinden op de laatste pagina van deze SOK-Info.

Voorpagina: Roosburg

foto: Frans Willems

Van onze voorzitter:

Beste SOK-leden,

Excursie april

Het leven van een SOK-voorzitter gaat niet altijd over rozen.

Voor april dachten we een mooie excursie geregeld te hebben in de vorm van een blokbekers demonstratie bij Fer Rouwet. Het was mooi om te zien hoe groot de animo hiervoor was, vele aanmeldingen stroomden binnen.

Totdat ruim een week voor de excursie definitief bleek dat de onverwacht benodigde vergunning hiervoor niet afgegeven kon worden door de provincie.

Toen heb ik, tot mijn grote spijt, een mail naar jullie allen moeten sturen, met daarin de mededeling dat de excursie niet door kon gaan op 8 april.

Niet alleen tot mijn grote spijt, ook voor Fer Rouwet, die dit belangeloos en met plezier voor ons wilde doen, was dit een grote tegenvaller.

Hij heeft me beloofd dat het gaat om uitstel, geen afstel van de excursie, hij gaat zijn best doen om alsnog aan de vergunningsvoorwaarden te voldoen.

Voorwaarden en regels

Dit brengt me op een ander onderwerp, namelijk dat van de tegenwoordige wetgeving.

Door de steeds strengere regelgeving op het gebied van veiligheid, behoud cultuurhistorische waarden, bescherming van flora en fauna enz. enz. wordt het terrein waarop de SOK zich kan bewegen steeds kleiner. Dan heb ik het vooral over het gebied ondergronds natuurlijk.

We hebben al te maken met de mijnwet en de daaruit voortvloeiende regels als de verplichting tot het volgen van de Erkend Berglopers Cursus en beperkingen van het aantal mensen dat zich tegelijk in een groeve mag bevinden. Daarmee stopt het niet, meer regelgeving is in de maak, mede in het kader van Natura 2000.

Strengere wetgeving ter bescherming van het ondergrondse is schijnbaar helaas hard nodig. De laatste 20 jaar is er meer schade toegebracht dan in eeuwen daarvoor.

Mensen die met spuitbussen verf op de wanden aanbrengen vind ik zelf wel het meest schrijnende voorbeeld daarvan. Maar de serieuze en onderzoekende bergloper, al dan (nog) niet aangesloten bij de SOK, die genietend door de berg loopt en hierbij onderzoek ideeën kan opdoen is hier wel de dupe van.

Ik hoop dat je nu niet rechter in je stoel gaat zitten, in de hoop dat ik met een oplossing kom voor dit probleem. Helaas, die oplossing heb ik niet.

Wat ik wel heb is de overtuiging dat we onze stem moeten laten horen terwijl ontwikkelingen gaande zijn. Onze stem is net zo belangrijk als die van andere betrokkenen.

De waarden waar wij voor staan als SOK zijn het waard om beschermd te worden, we leveren een zinnige en belangrijke bijdrage. We mogen onszelf best op de borst kloppen, de bijdrage van SOK-leden aan de huidige kennis en publicaties over de groeven zijn toonaangevend.

Door onze passie voor het ondergrondse (al het monnikenwerk wordt belangeloos verricht) hebben we al veel bijgedragen o.a. op cultuurhistorisch gebied en dat willen we niet verloren laten gaan.

Integendeel, we willen het doorgeven aan een jongere generatie.

We zijn ons wel bewust van het probleem, ik merk dat het in de “wandelingen” vaak wordt besproken, meestal als voldongen feit.

Hoog tijd om er eens gezamenlijk over na te denken.

Tijden veranderen nou eenmaal, laten we niet alleen blijven mijmeren om de verloren goede tijden waarin alles kon en mocht, maar laten we bedenken hoe we kunnen behouden en uitbreiden wat we hebben. Uiteraard zijn we er als bestuur en denktank ook mee bezig maar hierbij een oproep aan alle leden om mee te denken over manieren om onze hobby en passie te blijven uitvoeren.

Waar kunnen we samenwerken, onszelf op de kaart zetten?

Denk mee en doe! Op naar de toekomst van de SOK, we willen toch zeker nog 40 jaar mee?

Jubileumjaar en excursie.

Ons jubileumjaar hobbelt ondertussen rustig voort.

Na onze SOK- avond op de traditionele 2^e vrijdag in mei, volgt er in juni weer een excursie. Informatie over beiden kun je elders vinden in deze SOK-Info.

SOK-avonden in het Natuurhistorisch Museum.

Heuglijk nieuws valt er te melden over de voortgang van onze SOK-avonden in het museum. Voorlopig blijft alles bij het oude en blijven we dus welkom in het museum voor onze SOK-avond.

Voor het bekende biertje na de lezing blijf ik enkele kratjes naar het museum brengen kort voor onze SOK-avond en weer ophalen erna, zodat onze bijeenkomsten als vanouds kunnen plaatsvinden.

Prehistorische vuursteenmijn.

Ander heuglijk nieuws dat er te melden valt is natuurlijk de overname van de exploitatie van de vuursteenmijn in Rijckholt van Staatsbosbeheer aan de SOK/VSS. Voor de meesten van jullie al bekend uit mijn mail, de krant en andere media. Ontzettend trots zijn we als SOK/VSS om het feit dat we dit Rijksmonument met grote historische waarde hebben kunnen onderbrengen bij de VSS. We redden hiermee de exploitatie van een bijzonder stukje ondergrond dat naadloos aansluit op

ons interessegebied. In het hele proces hebben de SOK en VSS nauw samengewerkt. Ook in de toekomst zullen we dat blijven doen. Op de komende SOK-avond hierover meer.

ENCI - groeve.

Nieuws dat zeker ook het vermelden waard is: het eerste deel van de ENCI groeve is overgedragen van de ENCI aan Natuurmonumenten. Ruim 100 jaar heeft de ENCI, stukje bij beetje, mergel mogen afgraven van de Pietersberg, inclusief vele mooie groeves. Van het Nederlandse deel van de Pietersberg is uiteindelijk 2/3 van de groeves verdwenen in de ovens van de ENCI of ingestort onder het gewicht van de Observant, uiteraard tot groot verdriet van de liefhebber van de berg. Nu is de tijd gekomen om het gebied dat zij gecreëerd hebben terug te geven aan de natuur. De groeven, o.a. het grootste gedeelte van het mooie Slavante, zijn verdwenen (en de rest is niet meer toegankelijk). Maar het stuk unieke natuur dat de ENCI terug geeft is zeer de moeite waard. Natuurmonumenten heeft een trap laten aanleggen aan de noordkant, daar waar de oude Luikerweg ooit bruto onderbroken werd. Via deze trap kun je afdalen tot in de groeve en er is een uitzichtplateau gemaakt van waaruit je een mooi uitzicht hebt over de groeve.

Het geheel is zeker een bezoek waard en het is pas het begin van de transformatie van de ENCI - groeve. We hebben er mooie groeven voor moeten inleveren, dat doet een bergloper natuurlijk pijn in zijn hart, maar we krijgen daarvoor een ander mooi, interessant gebied terug en de blik op al die gaten waar de groeven aangesneden werden blijft indrukwekkend.

Oproep werkgroep 7 oktober, jubileumdag.

Op mijn oproep voor een werkgroep om onze jubileum dag te helpen organiseren volgden enkele positieve reacties. Bedankt daarvoor.

Deze mensen zullen spoedig bericht ontvangen over de voortgang hiervan.

Met vriendelijke berglopersgroet,
Susanne.

Oproep

In verband met voorbereiden artikel voor SOK-Mededelingen zoek ik contact met het SOK-lid dat in bezit is van een oud dictafoon-cassettebandje met daarop interviews met

(o.a.?) Stied Witlox en Willem van Schaik. Deze interviews zijn opgenomen door wijlen Ad Lagas en na zijn dood door zijn partner Stans aan een mij onbekend SOK-lid geschonken. Graag contact, waarvoor alvast dank!

Ed de Groot, edegroot@outlook.com, T. 0032/4/3811373 of 06/46386522.

In Memoriam

Fernand Michael Gustave Tripels

*Maastricht, 11 september 1919 ----- +Maastricht, 19 april 2016

Wij van de vleermuizenclub en de gidsen van de evacuatie dienst kenden hem als Nanke.

Hij werd ook wel "Commandantgids" genoemd of "chef-gids Tripels" zoals Harrie Pieters hem noemt in zijn "Evacuatie 1944 in de berg" verslag.

Ruim voor de oorlog die voor ons op 10 mei 1940 begon studeerde Nanke chemie aan de HTS in Heerlen, waar hij ook Wim van Schaik leerde kennen. Tezamen met Guus Knols en Leo Welters

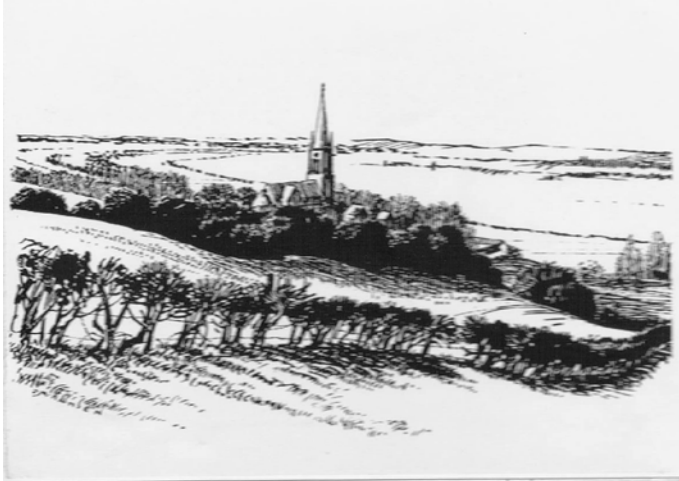
vormden zij de Troglodielenclub, met kamertje nabij de "Rechterskamer".

Nanke schrijft in een aanvulling op blz.135-149 van "Ondergronds Verzet"(1994, Rik Valkenburg

en Wim van Schaik) "...de S.D. Maastricht Fernand wilde arresteren wegens spionage (groep Stockmans). Op de Brusselsestraat 36 werd huize Tripels overvallen door gewapende Duitse soldaten.

Wim en Fernand ontsnapten en gingen ondergronds naar Caestert, waar ze de eerste nacht doorbrachten in kasteel Caestert bij hun vrienden Mevr. Soeters en zoon Lou Soeters.

Wim werd naderhand gepakt en ook weer vrijgelaten, Nanke bracht de tijd verder door ondergedoken als fabrieksarbeider in Luik. Nanke schrijft verder dat hij tijdens zijn verblijf in een onderduikadres in Maastricht bij Mej.Flory Huenges, Van Heylerhofflaan, gevraagd werd door de directie van de Enci en de Gemeente Maastricht de leiding te nemen van de evacuatie en de gidsen voor de St.Pietersberg.

In het dagboek van de Vleermuizenclub van zaterdag 20 mei 1944 lees ik ".....grote onenigheid bij evacuatiedienst. De gidsen wilden de mensen die 's middags waren gekomen niet meer rondleiden.

Ze wilden dat Valke zou worden afgezet en hiervoor in de plaats F.Tripels zou komen. Tripels kende evenals wij reeds jaren de berg en Valke kende de Zonneberg niet eens.

Zondag 21 mei. Vergadering in de kapel. Tripels wordt als leider erkend en wij sluiten ons ook bij hem aan. De andere 24 gaan naar huis, maar sluiten zich twee dagen later alweer bij Tripels aan, maar zonder Valke. De heer Valke neemt hierom ontslag uit het comité."

Nanke was een rustige ervaren leider waar iedereen respect voor had.

In het verslag (gepubliceerd in Enci-Schakels) geschreven door Mia Ceha in oktober 1944 , lid van de E.H.B.O meisjes , staat geschreven : “Al gauw kwamen de gidsen tot de ontdekking dat er hier karweitjes op te knappen waren waarvoor 'n vrouwenhand nodig was. Daarom verzocht de gidsenleider Fernand Tripels enkele E.H.B.O.-sters om een eerste hulppost in de berg in te richten.

Wij werden geïnstalleerd tegenover de Gidsenkamer met een rolletje verband, een flesje jodium en een schaar. “ etc etc.

Fernand schrijft nog : “Na het verlaten van de St.Pietersberg op 14 september 1944 werd Fernand op verzoek van de Amerikanen (C.I.C. en M.P.) teruggeroepen voor het opsporen van Duitse soldaten en N.S.B.ers. Fernand is toen met enige gidsen, Guus Corten en 3- E.H.B.O.sters teruggegaan.

Fernand is de eerste Nederlandse militair die in Amerikaans uniform in Amerikaanse dienst kwam na de bevrijding van Maastricht en wel op 19 september 1944 als tolk en Special_Agent bij het 219e C.I.C. (Counter Intelligence Corps) Detachment. HQ - IXeCorps, 1e US Army-commandant :

Captain Gagan. Nanke heeft tot begin 1949 dienst gedaan in de US Army, o.a. in Duitsland.

Nanke was getrouwd met een lieve Franse vrouw , Françoise Cantrel en zij kregen samen twee kinderen, Anne en Sylvie.

Fernand Tripels heeft tot zijn pensionering gewerkt als directeur van de Zinkwitfabriek in Eysden.

In dit korte verslag dat een boekwerkje zou kunnen zijn, heb ik getracht mijn enorm respect en waardering voor Nanke tot leven te brengen.

Requiescat in pace , Nanke.

Henri Ceha

1944 IN DE BERG

**HARRY PIETERS EN DINY PIETERS-SMIDS
FORCADENTSTRAAT 15
MAASTRICHT**

Veer hadde gewerk es peerd um de berg klaor te krieger in geval d'r 'n evacuatie sow plaats vinde. In Aug.1942 woorte veer (de gidse en de hoofdgidse) opgerope um kabels te légge veur electrisch leech. Hospitaal

, bekkereie , kepelke, waterpompe , pisbek, gidsekamer, zendkamer en E.H.B.O. woorte gebouwd. 80.000 Kilo stru woort in de berg opgeslage. Divans en luidsprekers laoge inn de groete meziek- zaol bij de köster. De aw kërrek laog vol zakke meel. Bonkaart e woorte gedrök. Carbidlampen veur noedverliegting woorte aongesjaf. Veer waore klaor um te evakuere.

4 september

Alle febrikke en kentoere stake. De towstand is hiel kretiek. Ich bin op m'ne ierste staakdaag nao de berg gewees. Dao waore ze al drök bezig de luidsprekers en divans, die bij de köster laoge de berg in te bringe. Iech höb direk mèt beginne te helpe. Dee middag hadde veer 7 of 8 kier alarm.

Veer (de gidse) höbbe ein keet vaan de O.T. die op de berg stoont leeg gestole.

Iech höb twee börstele en twee zek negel nao hoes gebrach. 't Regende granate. Diezelfde nach kaom um ±12 oor menier Schrienemeekers zègge dat veer de kelder of de berg in mooste , umtot de Amerikaane al hiel kortbei waore en hei missien gevochte zow weure.

Direk trökke al versjellende families vaan St Pieter de berg in.

't Waor elendig um te zien. Haof slaopende kinder leepe aon de haand vaan hunne paa of maa. De kinderkoutse laoge vol dékes en bikkes /etc/.

Zekaome miech auch waarsjouwe dat iech de volgende daag vreug in de berg moos zien. Jef en iech höbbe tot ±2 oor op straat gewandeld. De lui waore zich euveral in de kelder aon 't installeren. Volgende mörrege trok iech al vreug de berg in.

Guus Rutte waor al dao en Leon Vankan kaom auch eve later.

Veer ginge us bei de chef-gids , Fernand Tripels , melle en kreege direk ene opdracht.

Veer waore met ± 20 gidse ; 10 maan mooste bei de keet aon de ingaank gaon stoon um de lui de berg in te bringe en de aander tien mooste de lui vaan struu verzien. Eeder mins had u keertsje op z'ne jas met de nummer

vaan 't vak woe ze weurte oondergebrach. Iech huurde bei de gidse die de lui mooste binne bringe. Um de twelf oor wisselde veer us aof.

Den hiele daag kaome lui binne. Veer hade us han vol werk.

Smiddags ging iech toes zègge , dat iech in de berg zou bliève slaope , umtot ze us auch snachs neet koste misse. Iech naom botramme mèt veur saovends en de volgende daag.

De gidse mooste allemaot in de gidsekamer slaope , mè veer , o.a. Guus , Leon, Jef Visser, Jo Caris en iech hadde us gaw geinsteleerd achter de ovens.

Dao waar 't lekker werm , want de oves brande al 'nen daag. Veer vertelde moppe tot ±4 oor, toen zien veer ingeslaope.

5 september

Volgende mörrege waore veer al weer vreug op. Veer wasde us en aote eus botramme op veer deegen euzen gidsband um en zatte us gidsemutske op en melde veer us in de gidsekamer.

Um 8 oor ging de poort ope. 't Ierste deen daag woort ein oproop veur alle hoofgidse en gidse doorgezonde en krece veer eus instruksies vaan euze chef -gids Tripels. Vervolgens woord de daagorder bekind gemaak aon de lui en woort de deensindeiling umgeroope door de luidsprekers veur alle gidse en hoofgidse. Op die manier wiste veer 'smörgens al de deenste die veer door den daag of nach te doen hadde.

Veur de gidse die het neet gehuurd hadde woort 'n lies klaor gelag in de gidsekamer.

Umtot 'r deen daag al 5000 lui in de berg waore woort 'r door de luidsprekers um vrijwillegers gevraog, aon welke oproop vaot gevolg woort gegee.

De dagorder dee bekint woort gemaak op de moer waar es volg:

vaan haaf zeve tot zeve oor

koste de lui werm water kriege

van haaf ach tot haaf nege

verzörging vaan de bebies in de E.H.B.O. pos

um ach oor

Heilige mes in de hoofkepel.

vaan twee oor tot drei oor

waor weer werm water te kriege.

um veer oor

koste de lui ziech beechte

um vijf oor

Lof

vaan zeve tot ach oor

werm water

um ach oor

ging de poort tow

um tien oor

mooste de lui gaon slaope

Vaan haaf ach tot haaf neges : Verzörging vaan de bebies in de EHBO pos.

'sMöregens bei 't opene vaan de bergingaank voonte veer eedere mörrege weer nui évacuees die aoch geere e plaotske in de berg hadde. Heimet begos dus al vreug de taak vaan de gidse. Veer hadde 'snachs altied eus nachrös soms onderbroke door ein of twee oor petroeje. De verdere verzörging vaan de nui évacuees waor noe de taak vaan de vrijwillige ordedeens. De gidse die nachdeens hadde gehad ginge nao hoes um ziech 'ns flink te wasse en um botramme met te neume vaan de gidse die dagdeens hadde. Op die meneer kos eede gids um de twee daog na hoes. Um ach oor ging de poort tow , daan mos ederein binne zien en daan begoste aoch de petroejes.

De indeiling vaan de petroeljes waor es volg : vaan 6 tot 8, 8-10, 10-12, 12-2, 2-4, 4-6 en 6-8.

De nachdeenste bestoonte oet de hiel nach post te vatten op ei punt of um op patroetje te goon door de ganse berg. Leon Vankan heet miech 'ne deens beschreve vaan 8 tot 10.

't Waor es volg zag heer : Um 8 oor begos miene deens aon de gaank

dee bei de bekkerei oetkaom. 't Begin waor altied eve aordig , umtot de lui die te laat waore veur werm water (oetreiking van 7 tot 8) stoonte te foetere en te vlooke tot 't neet mie leuk waor.

Soms veulde iech miech (dat ks Leon Vankan) erg in dde knel es e leuk meitske kaom vraoge of ze gei werm water mie kos kriege daan zow ze aoch 'ns mët miech goon wandele. En daan moos iech aoch tot m'ne spiet tege häör zégge tot 't neet moch.

Ze moos in 't vervolg mèr vreuger kaome . Daan ging ein familie bei de aander op bezoek , daan waor 't e geluid of de wereld vergong. Bibies waore aon 't keeke en de kinder waore naoluiperke aon 't speule. Um tien oor woorte de gidse , die petroeje-deens hadde gehad aofgelos door de gidse , die deens hadde vaan 10-12. Die mooste deveur zörge tot de lui in hun eige vak kaome.

Daan woort alles langsaamaon röstig en tege twelf oor sleep eederein. Es de petroeje vaan 10-12 moos aofgelos weure moos ze zelf de gidse wakker make , die sleepe daan wie de ös. 't Waor e gefoeter vaan jewelste es ze achter de lekker werm oves oet mooste um wach te gaon kloppe. Op zoene nach hoorste vaan alles. Hel op druimende lui waore al oet de mode , dat hoorste everal. De eine hat 't euver ze meitske , den aandere euver de zwarten handel en dee euver z'n zweitveuj.

Die nach kaom iech auch 'ne slaopwandeleer tege. Iech höb 'm bei z'n hand gepak en höb 'm tege 'ne moer laote laope zoetot 'r wakker woort. En ondertusse slofde de patroejeerende gidse met 'n deke um, 'n carbidlamp en auge dik vaan de slaop door de berg. De stoker laog tusse 't spien te slaope en druimde vaan weitveuj en sigaretestumpkes.

6 september

De volgende mörrege um keteer nao zes kaome de lui al met hun ketels en potte um werrem water te hoole. De gidse die de lui vaan water mooste verzien ging iech wakker make. Sommige vrouwe hadde nog 'n veurrangskaat en dachte dat ze hei auch 't ierste geholpe zouwe weure , wat veer netuurlik neet dege. Um haaf zeve begos de oetdeiling vaan water. 't Waor nog erger es de distriebusie. Ze mooste in 'n rei goon stoon , zoe kaom eederein aon de beurt. Iech wasde mich , deeg

me mötske op en de gidseband um en ging nao de kepel. Dee mörrege arriveerde de Stokstraot, Smeistraot, Raomstraot en Houtmaos in vol ornaat. Ze hadde kinderkoutse, fietse zoonder ben gaans volgelaoie met

dekes, potte, panne, ete enz. Neve hun op leepe hun kinder voel en smerig.

Dao waor o.a. In vertegenwoordigt Slokspek, Roei Tina, Zwarte Eva, Proum Sjaris en al die beruchte. Ze woorte nao de roytste (?) vakke gebrag. Um twelf oor ging iech nao hoes tow en kraog veur den ierste kier sins 3 september gekook ete. Iech naam daonao weer nui botramme met de berg in. Bij Vankan en bij Visser ging iech auch aon um botramme veur Leon en Jef met te neume.

In de berg gekaome, ging iech achter de oves, rolde miech in m;n dekes en ging slaope. Um vief oor stoont iech weerop en ging ins aon d'n oetgaank kieke. 't Waor dao e leuk gezieg. De was vaan de lui hong aon de prikkeldraad te druuge. Langs de weeg en in 't bos hadde sommige lui sich e kechelke gezat of sich self eint gemaak, woe ze noe op waore aon 't koke.

Ein familie oet de Stokstraot hadde sich alle knijns mètgenome, dat waore 'ners twelf. 't Rook heerlijk.

De lui hadde 't sich gemeekelik gemaak en zaote in groepkes in de wei vaan Crijns te vertelle of te kaarte. Vaan wiet aof waor 't sjus de Toore vaan Babel. En nog stroumde de lui de berg in. 'n Vrouw die vaan de Belge kant kaom vertelde tot ze aon kleinterneie waore aon 't vechte.

Toen Guus Rutte, Jef Visser, Bèr Bochman en iech um +/- 8 oor op bed bed zaote,

Wordt vervolgd

(met dank aan Henri Ceha)

Een door Ed de Groot ingezonden berglopersgroet die hij ontving van **André Terlingen**.

André maakte deze foto in Iran, ver weg dus. Wij zouden denken aan een grap maar het is waarschijnlijk een Iraanse vorm van efficiency.

Berglopers- clubjes

vanaf omstreeks 1940 en iets vroeger

Tegen mijn kleinkinderen zeg ik wel eens , in opvoedende zin, dat als je plannetjes hebt dan moet je ook proberen ze uit te voeren.

Zelf probeer ik dan ook om niet alles maar weer uit te stellen.

Nu dan mijn plannetje om wat recente namen uit de groeven geschiedenis aan de vergetelheid te ontrukken.

Het oudste clubje dat ik nog persoonlijk gekend heb, was het clubje van de enige echte onvervalste **Bergmennekes**.

Al was hun voornaamste doel wel om zonder paspoort naar Petit Lanaye te gaan, het moet opgeschreven worden.

Sjarel Herremans , zetter bij de Limburger Koerier.

Frans Bemelmans , zomerknecht bij Crijns op de Zonneberg.

Meier, smid, met smederij aan de Jekerstraat

Nog wel een paar meer, maar daar weet ik geen namen van.

De Bergmennekes waren vooral actief voor 10 mei 1940. Daarna werd het voor hen te gevaarlijk.

de Troglorophilen

Guus Knols , *Fernand Tripels* , *Leo Welters* en *Willem van Schaik*.

Deze vier hadden elkaar al voor 1940 gevonden op de HTS in Heerlen.

Tripels studeerde chemie en werd later directeur van de Zinkwit in Eysden ; Van Schaik studeerde electrotechniek en heeft tot omstreeks zijn 68e levensjaar bij Philips gewerkt.

De Troglophilen hadden hun kamer in de buurt van "Die mijn kamer vindt die moet se niet bederven".

Ook nog lid van die club waren, maar dat weet ik niet heel zeker, het kunnen ook vrienden/ meelopers geweest zijn: *Frank Jamin, Max Meyer en ene Schaepekens van Riemst*.

Jamin is geoloog geworden en leeft waarschijnlijk nog in Calgary, Alberta, Canada. Meyer is ook geoloog geworden en is enige tijd directeur van het Natuurhistorisch Museum Maastricht geweest.

Schaepekens van Riemst werd jurist en is directiesecretaris bij de Enci geweest.

De laatste drie waren in de oorlogsjaren studenten die geen loyaliteitsverklaring tekenden en om aan tewerkstelling in Duitsland te ontsnappen werden ze door de Enci in dienst genomen.

de Vleermuizenclub

Marcel Bex, Gerrie Bonekamp, Wim Bakker, Stied Witlox, Wally van der Port en Henri Ceha.

Af en toe meelopers: *Bob Rutten en John Moors*. Geheim lid: *Harrie Meijer*.

Allen in oorlogstijd scholieren aan het voormalige Henric van Veldekecollege: R.K.HBS en Gymnasium aan de Aylvalaan in het Villapark.

Bex moest al snel in Militaire dienst, ging naar Indonesië, trouwde daar en overleed na een motorongeluk op Bali.

Bonekamp werd leraar wiskunde in Maastricht. Hij is onlangs overleden.

Bakker, werd arts, werkte in Nieuw Guinea en Soedan, daarna huisarts in Berg en Terblijt., overleden aan longkanker.

Witlox meldde zich al eind 1944 om vrijwillig dienst te nemen. Studeerde daarna Sociale Geografie of i.d. en werd leraar in Maastricht. Slijt nu zijn laatste dagen in het verzorgingshuis Campagne, Maastricht.

Van der Port, ook zoets als Sociale Geografie en ook leraar in Maastricht. Overleden aan een hersentumor.

Ceha werd geoloog, werkte voornamelijk in Calgary, Canada, in de olie exploratie.

Het enige echte kamertje van de Vleermuizen was in "De zak van Franken", door de Enci afgegraven.

De volgende clubjes kwamen voornamelijk tot stand eind 1943, 1944 binnen het kader van gidsen voor het evacuatieplan.

Ik herinner me een aantal namen, maar weet niet wat ervan ieder lid geworden is.

club Mergelweg

Ber Goessens, gebroeders Ten Brink en Klaas Lamberts (Burg, Ceulenstraat).

Goessens was zeer actief en behulpzaam in september 1944 tijdens het verblijf van veel Maastrichtenaren in de groeve Zonneberg.

Goesens , chemisch analist bij de Enci en Lamberts, arts.

club Glacisweg

Sarolea, Candel, Alofs, Pluymakers en Piet Satijn.

Alofs werd operazanger. Satijn werd architect (restaureerde o.a. de St.Servaaskerk). Deze club was voornamelijk en wellicht exclusief actief in het Noordelijk gangenstelsel (Kleine Berg) met een voorkeur voor de instortingen.

De oude ijzeren deur aan de Ganzendries was nooit afgesloten in de oorlogsjaren en dus de gemakkelijkste toegang tot het ondergrondse.

club Aylvalaan

Charles Henfling , Jules Tielens , Rudy Adan , Nico Godfroy en Fons Majoie .

De eerste groep die ik kende die meisjes meenamen op hun tochten. Nou ja , waarom ook niet.

club Lambertuslaan

Piet , Taaf en Renee Niessen of Nysen en Benno Ruland

club Pieterstraat

De enige namen die ik daarvan ken zijn *de zonen* van glashandel *Felix*.

Een onaangenaam clubje. Ze gooiden met stenen en je kon altijd een klap voor je kop krijgen.

club Vrijthof

Slechts één naam: *Vick Kamm*. Nog een lid was de zoon van de fotografie winkelier aan het Vrijthof , ongeveer naast het voormalige politiebureau.

Nog een naam : *Grummer ??*

club Burg.Ceulenstraat

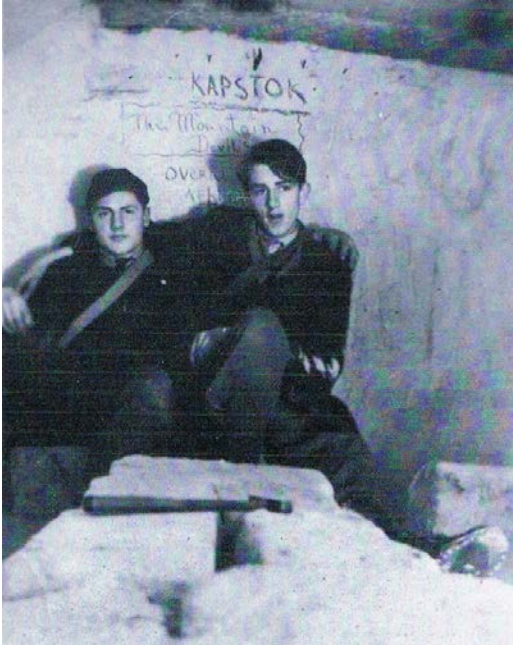
Jo Caris , Narinx , Harrie Pieters , Guus Rutten en Leon van Kan.

Harrie Pieters heeft een alleraardigst verslag geschreven in het Mestreechs over zijn belevenissen tijdens de evacuatieweken , ongeveer vanaf 1 t/m 14 sept.1944. Het verslag is geschreven omstreeks 1970 , voor zover ik weet.

Vrijwel zeker zijn er bij de SOK mensen die dit lijstje vollediger kunnen maken en dan vooral met meer informatie over de genoemden.

De namen op de lijst heb ik allemaal uit mijn geheugen opgeschreven en daarom kunnen er wel wat spelfouten bij zitten.

Henri Ceha,
maart 1917

Foto's uit die tijd (*de oorlogstijd 1940-1945, J.H.*) zijn er bijna niet.

Hierbij toch een foto met op de achterkant ge-schreven : "Slavante 1943". Onder Kapstok op de mergelmuur staat "Mountain Devils".

(waarschijnlijk in de vroegere Zak van Fran-ken), nu cement.

De foto werd mij enige tijd geleden toegestuurd door Harrie Meijer uit Australië.

Hij schreef mij, dat hij (links) en Jules Tielens (rechts) erop stonden. Hij vergiste zich, want ik weet vrijwel 100% zeker dat de man (rechts) Benno Ruland uit de Graaf van Waldeckstraat is.

Henri Ceha

Aquariumgrot of Trichtergroeve

Enige maanden geleden was een kort nieuwsitem in een middagjournaal op NPO1 (Nieuws van de Regionale Omroepen).

In de Aquariumgrot aan de Cauberg te Valkenburg was een hennepkwekerij ontdekt en ontmanteld. Hoe groot de kwekerij was of er arrestaties zijn verricht is me onbekend. Ik weet ook niet meer of daarover in het Nieuws bericht werd. Ik heb daarna speciaal de schrijvende pers (kranten) in de gaten gehouden, maar mij is niets bekend van enige berichtgeving daarover. De mogelijkheid bestaat dat ik dit over het hoofd heb gezien.

Voor alle duidelijkheid, ik heb geen ambitie om zelf een hennepkwekerij te beginnen. Maar ik ben echt nieuwsgierig naar dit wel aparte tweede gebruik van een groeve. Is er iemand met een knipsel daarover en kan ik daar een kopie van krijgen? Of kan iemand me andere bijzonderheden vertellen?

Bij voorbaat hartelijk dank,

Ton Breuls

Foto: Lindestraat (red.)

Beste lezers,

Afgelopen zaterdag 22 april was er weer een succesvolle werkdag bij de Gewandgroeves. Beide groeves zijn gelegen aan de helling achter Sibbe met een mooi uitzicht op oud-Valkenburg en omgeving. De groeves zijn vanuit het bos lastig bereikbaar. Om vanuit het bos bij de Gewandgroeves te komen moet een helling worden afgedaald, deze was inmiddels redelijk dicht gegroeid en lastig begaanbaar. Hier was enig snoeiwerk op z'n plaats.

Bij de Gewandgroeve-boven was de ingang lastig bereikbaar door afgevallen en omlaag gerolde mergelblokken en grond. Tevens was er flink wat snoeiwerk rondom en voor de ingang. De ingang is rondom afgezet met prikkeldraad en dit moest weer hersteld en aangespannen worden. Kortom, er was een hoop te doen.

De werkzaamheden bij de Gewandgroeve-beneden volstonden met wat snoei- en opruimwerk. Daarnaast had onze technische dienst nog wat werk aan het toegangspoortje, dit is goed te zien op de foto.

Na een dag werk is iedereen weer gezond en wel huiswaarts gekeerd. Zonder teken deze keer!

Voor de komende tijd zijn de groefjes weer goed begaanbaar. Dus, meteen maar met de deur in huis mijn oproep voor de heren en dames onderzoekers. Er is nog heel wat te ontdekken daar aan de helling: oude opschriften daterend van omstreeks 1700-1800 tot heden, mogelijk twee periodes ontginning van mergel. Schuilplek in de oorlog? Door wie, wanneer en waarom zijn deze groeves ontstaan? Naast de Gewandgroeve-boven is nog een klein nog niet ontdekt gangetje, waar leidt dat heen...? En zouden de groefjes niet groter geweest zijn op de helling...? Kortom: er is nog een hoop te ontdekken!

Graag wil ik langs deze weg nogmaals Wim Kneepkens, Rian Pulles, Bregt Groenendijk, Joep Orbons, Bram Borsboom en Stefan Jerzykowski danken voor het werk en natuurlijk Carla en Wil Ramakers voor de voortreffelijke lunch!

Kijk ook even op de site van de VSS, hier staat nog meer info, ook over andere groeves.

Wil je een groeve bezoeken? Geen probleem, vraag de sleutel.

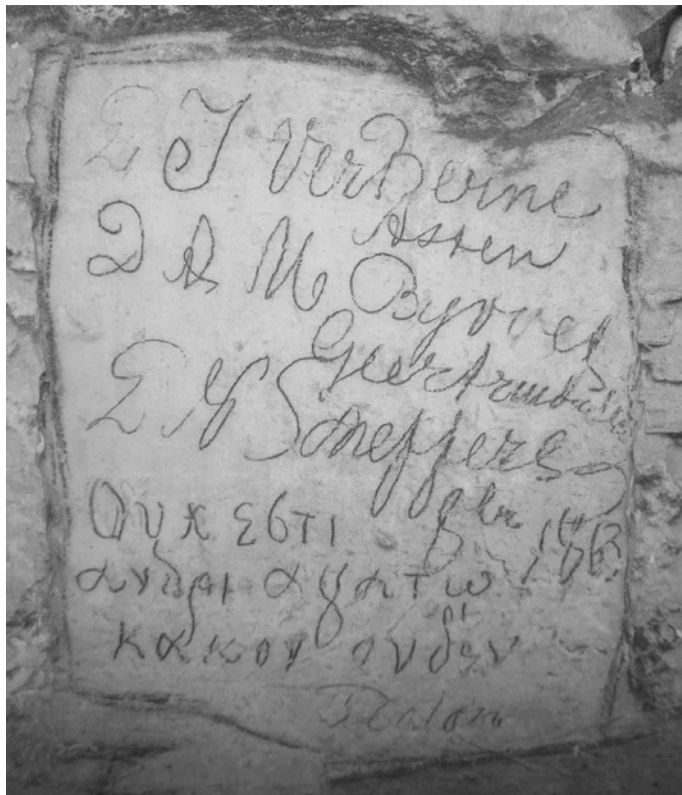

Marc Dresens, VSS Beheer Gewand- en Heiberggroeve

"Voor een goed man is niets slechts"

Duizenden opschriften zijn er in de Zonneberg. Vele zijn min of meer leesbaar. Sommige zijn intrigerend of moeten vertaald worden. Hiervan zijn er in SOK-Info en SOK-Medelingen al diverse publicaties verschenen. Maar er is nog veel te ontdekken.

Dit is er ook zo een. Lopend met een groepje VVV gidsen kwamen wij aan bij dit opschrift. Het bevindt zich op ooghoogte, in de buurt van "MOSA" en "de blixemkinderen".

Het is goed leesbaar, met een drietal namen: J. Verberne, Assen - D.A.M. Bijvoet, Geertruiden.... en E.V. Scheffers, alsmede het jaartal 1863.

Maar de onderste 3 regels bestonden uit letters van het Griekse alfabet.

Aangezien onze kennis van de klassieke talen tekortschoot bij het vertalen van deze regel, legden we het voor aan Jaap Toorenaar, docent klassieke talen.

De Griekse tekst is ondertekend met "Platon" (de wijsgeer Plato).

In "nette" letters staat er "Ουκ εστι ανδρι αγαθω κακον ουδεν" en dat betekent "Voor een goed man is niets slecht".

Een tekst om over na te denken.

Of toch tegeltjeswijsheid (maar dan wel van Plato)?

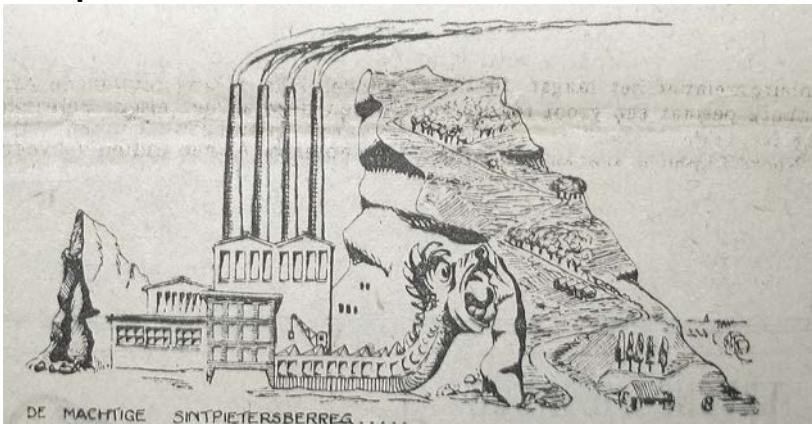
Rob Visser

Martha van de Ven

Foto:Trou Lou Lou (red.)

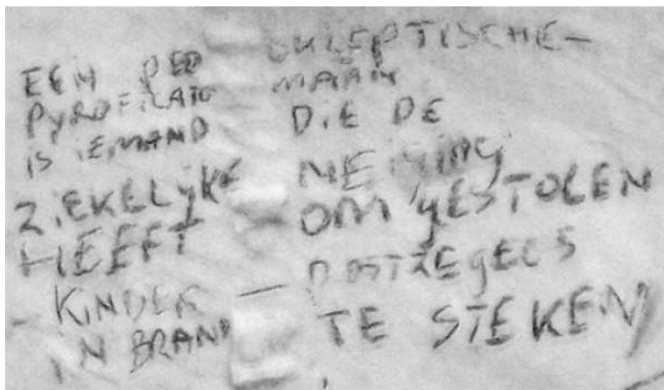
D'n Tempeleer, 2 Fibberwari 1951

Raadsel:

Oplossing:

In de ingangstunnel van Noord een cluster Grote aardslakken, *Limax maximus*. Andere namen: Tijgerslak, Panterslak, Tijgerslak en Grote raspschelp. Niet ongewoon in onze onderaardse kalksteengroeven gezien de vochtige habitat. Dit tot 20 cm groot weekdier is een echte omnivoor, een alleseter en een uitgesproken nachtdier, vandaar.....

Met dank aan onze fotografe Martha van de Ven!

De prehistorische vuursteenmijn Rijckholt in beheer bij de Van Schaikstichting en SOK.

In het Savelsbos tussen Rijcholt en St Geertruid ligt de prehistorische vuursteenmijn. In dit bosgebied is 6000 jaar geleden door de prehistorische mensen een hele serie mijnen in de mergel gegraven om vuurstenen te winnen. Deze vuurstenen werden gebruikt om werktuigen van te maken en deze zijn door heel noordwest Europa terug gevonden. In 1881 zijn de vuursteenmijnen herontdekt en tussen 1964 en 1972 is tijdens een grote opgraving door leden van de Geologische Vereniging Limburg een deel van deze vuursteenmijn opgegraven. Er is een bezoekersgang ondergronds aangelegd van waaruit de prehistorische gangetjes bekeken kunnen worden, uniek in de wereld. Deze vuursteenmijn en het omliggende gebied is dan ook een beschermd archeologisch monument. Sinds de jaren 70 wordt door een groep vrijwilligers rondleidingen verzorgd in de vuursteenmijn, dit alles met medewerking van Staatsbosbeheer.

Eind 2015 heeft Staatsbosbeheer aangegeven in 2017 te gaan stoppen met de exploitatie van de vuursteenmijn waarbij initiatiefnemers nadrukkelijk opgeroepen werden om met voorstellen voor continuering te komen. Deze oproep is ook bij de Van Schaikstichting aangekomen. Het bestuur van de Van Schaikstichting heeft samen met het bestuur van de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven gezamenlijk een plan gemaakt hoe wij met

onze vrijwilligersorganisaties het beheer en de exploitatie van Staatsbosbeheer zouden kunnen overnemen. Hierop is met Staatsbosbeheer gesproken over hun visie op het beheer en de exploitatie. Daarop bleek dat ons plan goed aansloot bij de visie van Staatsbosbeheer. Het plan is in de zomer van 2016 door Joep Orbons, voorzitter van de Van Schaikstichting, in detail uitgewerkt waarbij ook extern hulp gezocht is om een goed beleidsplan te schrijven. Basis in dit plan was dat er een bestaande exploitatie was, wij hoefde niet alles vanuit het niets op te bouwen. En het plan gaat uit van een samenwerking in een open participatiemodel met allerhande partijen die ook op vrijwilligers basis of professioneel zich in willen zetten voor de vuursteenmijn. In september 2016 is het plan, 45 pagina's dik, aan Staatsbosbeheer overhandigd. Vervolgens is er enkele maanden gepraat en overlegd en eind maart is er overeenstemming bereikt over het beheer en de exploitatie. Staatsbosbeheer heeft

daarop op 29 maart het beheer en de exploitatie over gedragen aan de Van Schaikstichting. Dit heuglijke feit is in de lokale media uitgebreid gepresenteerd.

Wij zijn er heel trots op dat Staatsbosbeheer ons het vertrouwen heeft gegeven dat wij dit bijzonder waardevolle monument mogen beheren en exploiteren. Deze nieuwe loot aan onze tak zal de komende tijd veel energie vragen maar hopelijk ook veel aandacht voor het ondergrondse genereren.

Op 5 april is door wethouder ArmanOprije van de gemeente

Eijsden-Margraten, medewerkers van Staatsbosbeheer, Bestuur van de SOK, gidsen en journalisten de vuursteenmijn geopend voor een nieuw jaar met excursies. Dit heeft geleid tot de nodige publiciteit in Dagblad de Limburger en op de plaatselijk radio RTV Maas en Mergelland.

Voor de komende jaren gaan we werken aan een vernieuwing en uitbreiding van de presentatie in en bij de vuursteenmijn.

Gelukkig krijgen we heel veel steun van Staatsbosbeheer en de Gemeente Eijsden-Margraten. Dit zou niet mogelijk zijn zonder de inzet van het SOK- bestuur, de SOK- leden en de Technische Dienst van de Van Schaikstichting.

SOK- leden die gids willen worden in de vuursteenmijn, kunnen zich bij de Van Schaikstichting of bij het bestuur van de SOK aanmelden. Er zal voor een opleiding gezorgd worden.

Programma SOK-avond mei en excursie Kunradersteengroeve op 10 juni.

Geoloog Mike Lahaye zal op de SOK- avond in mei een lezing geven met als titel: *Mergel in Zuid-Limburg*, de ontstaansgeschiedenis van het gesteente en het land.

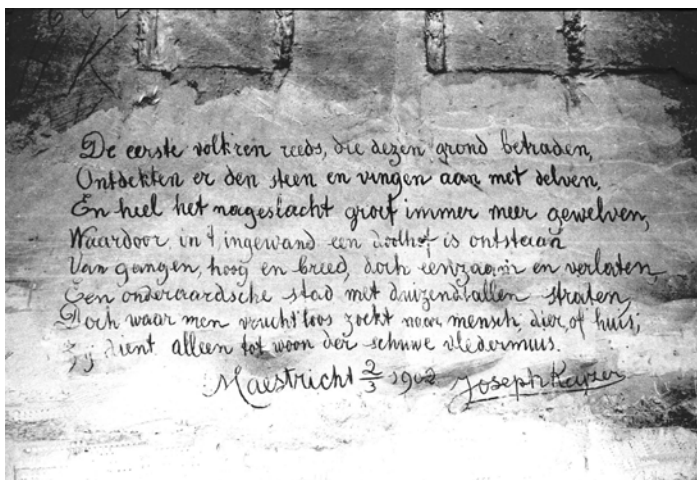
Hierbij komen de geologische aspecten aan bod die uiteindelijk geleid hebben tot het ontstaan van kalksteengroeves, met name de Kunradersteengroeve.

Aansluitend volgt op 10 juni onze volgende excursie in het kader van het jubileumjaar: een bezoek aan de Kunradersteengroeve.

De excursie zal een kleine 2 uur duren en € 10,- pp kosten.

Maximum aantal deelnemers is 40, dus helaas: vol is vol.

Aanmelden kan via: hanssen.suanne@gmail.com.

MEET THE UNDERGROUND PRESS

“Gevel beschermde hoeve stort in” (*Het Belang van Limburg van 25 februari 2017*): een gedeelte van de straatgevel van beschermde hoeve **Pauly** in Zussen is ingestort. De hoeve uit de 17^e en 18 eeuw ligt boven de **GROTE BERG** en het probleem is dat een eventuele restauratie voor de eigenaren peperduur is. Temeer omdat eerst de instabiele holle ondergrond van de vroegere mergelgroeven opgevuld moet worden vooraleer er werken worden uitgevoerd aan de gebouwen. Vlak naast de hoeve ligt een kapel uit 1960. Ook deze staat op instorten, wellicht ook door de instabiele ondergrond.

“Ik geniet van deze geheime wereld” (*Dagblad de Limburger van 28 februari 2017*): regelmatig loopt **René HAEMERS** met meetapparatuur urenlang door de mergelgrotten. Sinds kort heeft hij zijn eigen bedrijf **Subterranean Dynamics**. Met zijn apparatuur meet hij in opdracht van instanties in grottenstelsels de vochtigheid, temperatuur en luchtbewegingen. Met al die data ontwikkelt hij een klimaatmodel. *“Ik geef bijvoorbeeld advies over het effect op vleermuizen door de kerstmarkt in de grotten van Valkenburg.”* Het is zijn droom om fulltime in de grotten te werken. *“Ik geniet nu eenmaal enorm van deze geheime wereld.”*

“De biografie van een mergelgroeve” (*DdL van 6 maart 2017*),

“Zichen en Zussen zijn gebouwd op hun verleden” (*De Standaard van 6 februari 2017*) en **“Boek ‘De Grote Berg’ duikt in de mergelgrotten onder Zussen”** (*HBvL van 28 februari 2017*): **de Grote Berg** is de titel van het boek dat de **Werkgroep Groevenonderzoek Riemst** heeft gewijd aan een van de grootste mergelgroeves in Riemst. Het resultaat van vier jaar intensief onderzoek, maar het verhaal is nog lang niet af. **Mike LAHAYE**: *“Veel mensen weten niet wat zich hier onder de grond bevindt”* en **Frans WILLEMS**: *“Voor veel inwoners staat de groeve gelijk aan miserie door de instortingen.”* Tenslotte de samensteller van het boek, **Peter JENNEKENS**: *“En dan te bedenken dat we nog maar ongeveer de helft van het stelsel onderzocht hebben.”*

“Slapende das uit diep gat gered in Zichen” (*maart 2017*): medewerkers van het Natuurhulpcentrum hebben een das gered uit een groot gat van twee meter diep. Het gat was vlakbij de ingang van de mergelgrotten in een akker gevallen, waar de grond net was omgeploegd (**ROOSBURG – red**). *“Het is een wonder dat de tractor daar niet is ingezakt.”* Met een schepnet met een extra lange stok konden ze hem uit het gat naar boven heffen. Het dier werd meteen vrijgelaten.

“Grotchampignon echte smaakbom” (DdL van 11 maart 2017): ze zijn als het ware met elkaar vergroeid, chef-kok **Hans SNIJDERS** en de champignons die groeien in de grotten in de omgeving van Chateau Neercanne (**Trou Lou Lou – red**). In de grotten van het kasteel werden al vanaf de jaren vijftig en zestig volop champignons gekweekt. *“Ik heb altijd veel contact gehad met de telers die onder zware omstandigheden de champignons kweekten, verzorgden, plukten en schoonmaakten. Altijd bij 11 graden en veelal alleen moeten werken, dat valt niet mee.”*

“Vleermuizen in grotten extra geteld” en **“Extra tellingen vleermuizen”** (DdL van 20 maart 2017): over een jaar komt de provincie waarschijnlijk met algemene vrijstellingen voor evenementen in de Valkenburgse mergelgrotten. Tot die tijd moet door de gemeente voor elk feest apart toestemming verleend worden, waarbij elke keer weer gekeken moet worden naar het effect op vleermuizen. De gemeente Valkenburg heeft vorig jaar daarvoor al diep in de buidel moeten tasten. Alles bij elkaar heeft ze 186.000 euro uitgegeven aan tellingen, metingen en fysieke maatregelen die daaruit voortvloeien.

“Rembrandt in grot” (Maastricht van 23 maart 2017) en **“Roep om herstel Nachtwacht”** (DdL van 25 maart 2017): Maastricht Underground en Natuurmonumenten willen de muurschilderij van de beroemde Nachtwacht van Rembrandt in de **ZONNEBERG** laten restaureren en weer toegankelijk maken voor het publiek. De tekening werd vorige eeuw gemaakt door de kunstenaar **Jules SONDEIJKER**. Het op ware grote aangebrachte schilderij heeft veel te lijden gehad door het gebruik van olielampen door gidsen, aanrakingen van het publiek en het gekras door vandalen.

“Vuursteenmijn gaat weer open” (DdL van 30 maart 2017): de exploitatie van de **Vuursteenmijn** in het Savelsbos was voor eigenaar Staatsbosbeheer te duur en ze wilde stoppen met de excursies. De exploitatie is overgenomen door **de Stichting ir. D.C. van SCHAIK**, die *“kan terugvallen op honderdzestig vrijwilligers van de werkgroep SOK.”* De Van Schaikstichting zet de exploitatie voorlopig op de zelfde wijze voort als Staatsbosbeheer. Op de langere termijn wordt gedacht aan een andere opzet. *“Dat is echter iets voor de toekomst”*, zegt de voorzitter **Joep ORBONS**.

“Koude oorlog in de Cannerberg” (DdL van 31 maart 2017): jarenlang wist niemand wat al die honderden militairen uitspookten in de **CANNERBERG**. Voor een aflevering van het tv-programma ‘Andere Tijden’ keren oud-militairenterug in de grot en vertellen ze wat ze in de Koude Oorlog deden in de geheime, vochtige NAVO-basis en hoe ze Russische spionnen angstvallig buiten de deur probeerden te houden. *“Soldaatje spelen, noemde mijn vrouw dat.”* Maar reservist **VAES** is ervan overtuigd

dat de Russen wisten wat zich hier afspeelde: *“Minstens vier of vijf maal werd op het Albertkanaal een schip vol antennes gesignaleerd.”*

“Vuursteenmijn vol verhalen” (DdL van 7 april 2017): amper 5 procent van de schachten en zijgangen is blootgelegd, schat **Joep ORBONS**. De rest van het 12 hectare groot mijnterrein moet nog onderzocht worden. Wie weet welk spannende verhalen daar te vinden zijn. Het zou mooi zijn als Rijckholt ooit zijn eigen Ötzi vindt, de meer dan 5000 jaren oude mummie die in de Alpen werd ontdekt. Een prehistorische mijnwerker van het Savelsbos. Die kans is klein, verwacht gids **Martha van de VEN**, “gezien de bodemgesteldheid hier.”

“Genoelseldenaren bezoeken Mergelgrotten” (HBvL van 7 april 2017): maandagavond bezocht een groepje Genoelseldenaren de mergelgrotten van Zichen (**Kuil onder de LINDESTRAAT – red**). Ze gingen met **Mon HEYNEN** op ontdekking langs kunstwerken in houtskool, beeldhouwwerken in kalksteen en *“een suggestieve voorstelling van een champignon- en witlofkwekerij.”* Vroeger hingen er ook nog Gandahammen te rijpen omdat de temperatuur in de grot voor een optimale rijping zorgde. Maar door de strenge voedselinspectie is dit niet meer mogelijk.

“Doorgaan kerstmarkten nog steeds onzeker” (DdL van 11 april 2017): het is nog steeds niet zeker of de kerstmarkten in de **GEMEENTEGROT** en de **FLUWEELENGROT** dit jaar kunnen doorgaan. Er is nog altijd geen groen licht van de provincie Limburg. De provincie moet beoordelen of voldaan wordt aan de strenge milieuwetten. Een van de knelpunten is de bescherming van de vleermuizen. Vorig jaar heeft de gemeente daar al bijna twee ton uitgegeven aan extra maatregelen. Ook volgend jaar staat ruim 60.000 euro op de begroting voor die vleermuizen.

“Gemeente koopt ‘grotwoning’ voor ondergrondse fietsroute” (HBvL van 13 april 2017): de gemeente Riemst wil samen met Toerisme Limburg een voor Vlaanderen unieke ondergrondse fietsroute realiseren. Daarvoor gaat ze een oude woning kopen die deels in de mergelberg ligt en grenst aan de ingang van de **PUTBERG** in het Avergat in Kanne. Burgemeester **Mark VOS**: *“Het pand kan in samenspraak met het provinciebestuur nadien ingericht worden als onthaalruimte, waar ook de technische en de logistieke installaties geplaatst kunnen worden die nodig zijn voor de uitbating van de ondergrondse fietsroute.”*

“Plateau van Caestert voorlopig beschermd als archeologische site” (HBvL van 20 april 2017): Vlaams minister-president **Geert BOURGEOIS** heeft het ministerieel besluit getekend waarbij het Plateau van Caestert, samen met de onderliggende **mergelgroeven**, voorlopig beschermd wordt als archeologisch monument. Niet

alleen het schepencollege, maar ook de gemeenteraadsleden **Jan PEUMANS** en **Ivo THYS** zijn erg opgetogen, mede omdat de **mergelgroeven** de biotoop zijn voor een tiental zeldzame soorten vleermuizen en dat ze tal van unieke middeleeuwse tekeningen en teksten bevatten.

Met dank aan de trouwe correspondenten Alan Claessens, Koen Coenegrachts, Johan Janssen, Gilberte Nicolaes, Jan Paul van der Pas, Herman Swart en Peggy Versteegh. Voor knipsels, kopieën en uittreksels kunt u altijd terecht op het bekende adres: Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne-Riemst. Telefoon/fax 012-454059. E-mail: tbreuls@telenet.be.

STREEKNIEUWS ZUID-LIMBURG NB 11/4/93 LI - DONDERDAG 1 APRIL 1993 10

Grotten Kanne blijven open voor toeristen

RIEMST — Het ondergrondse gangenstelsel in de Groot-, Put- en Driesberg in Kanne, een van de toeristische trekpleisters in Riemst, wordt niet voor het grote publiek gesloten. Met dat goede nieuws kwam de Riemstse schepen Houben zopas voor de dag. Slechts een klein gedeelte in de Grootberg — het oudste gedeelte van het mergelgrottenstelsel — wordt wegens het dreigende instortingsgevaar afgesloten.

Enige tijd geleden deden in Kanne de geruchten dat de toestand van de mergelgrotten zorgwekkend zou zijn. Het 20 ha grote stelsel zou een constante bedreiging vormen voor de bevolking van het mergeldorpe. „Maar zover is het nog niet”, vertelde schepen Houben. „De resultaten van het onderzoek dat de universiteit van Delft uitvoerde zijn gunstig. De plafonds en muren zien er nog goed uit. Hier en daar moet wel het nodige gedaan worden om de veiligheid van de toeristen te garanderen. Vooral in de Grootberg, die dateert uit de 17de eeuw, moeten er versterkingswerken worden uitgevoerd.”

Beton

„In de Put- en Driesberg, die uit de 19de eeuw stammen, zijn het vooral de rondleidingsbanen die moeten worden versterkt. We zijn met een gemeentelijke delegatie op inspectie geweest en kwamen tot de conclusie dat de grotten open kunnen blijven. Maar om veilig te spelen worden de toeristen voortaan via alternatieve routes rondgeleid.”

Op dit ogenblik viert de gemeentelijke technische dienst de eerste instandhoudingswerken uit. Om bij instortingen Kanne van verder onheil te sparen, worden in de meest onstabiele gedeelten betonnen dammen aangelegd. Deze dammen moeten bij instortingen de daarmee gepaard gaande drukverplaatsingen tot een minimum beperken. „Het zijn vooral die luchtverplaatsingen die voor de grootste schade kunnen zorgen”, verklaarde schepen Peumans.

Gesprek

In een tweede fase worden de steunmuren en plafonds helemaal versterkt. Voor deze karwei doet het gemeentebestuur van Riemst een beroep op de KS. De totale kostprijs voor deze instandhoudingswerken wordt geraamd op 3 miljoen. Driekwart hiervan wordt gedragen door de gemeente Riemst. Het resterende gedeelte is voor rekening van de 17 eigenaars, die in of op de berg een activiteit beoefenen.

Deze eigenaars, vooral champignonkweekers, worden eerstdaags uitgenodigd voor een gesprek. „Mochten de eigenaars niet akkoord gaan met de voorgestelde regeling, dan worden de toegangen dichtgenesteld”, aldus nog Rene Houben. Ook van de exploitant van de toeristische route verwacht het gemeentebestuur een forfaitaire bijdrage. Zo hoopt het gemeentebestuur de toekomst van de mergelgrotten en vooral van de plaatselijk bevolking veilig te stellen.

(ESB)

De mergelgrotten blijven, op een klein gedeelte in de Grootberg na, open voor het publiek. (Foto DGW)

7 oktober 2017

SOK wordt 40 jaar

Volgende SOK-avond: Vrijdag 12 mei 2017 Aanvang **19.30 uur!**

De SOK-Info redactie heeft het recht om een aangeboden artikel te weigeren. De geplaatste artikelen vertegenwoordigen niet automatisch de standpunten van de SOK-Info redactie of die van het SOK-bestuur.

Groeven in beheer bij de stichting Ir. D.C. van Schaik:

Bovengenoemde organisatie heeft een aantal groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Voor het bezoeken van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder.

Bij inbraak in één van deze groeven:

Bij constatering van inbraak en of vernielingen aan een van de groeven dit direct melden. liefst dezelfde dag nog.

Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.

1e Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hieronder.

2^e Stefan Jerzykowski, Technische Dienst: 06 51659384 (geen spoed: graag whatsapp/sms)

3^e Ieder bestuurslid van de Van Schaikstichting. Voor namen en telefoonnummers, zie pagina. 2

De Van Schaikstichting stelt zich ten doel de afsluiting van de groeve binnen 24 uur te herstellen.

Voor meer informatie: www.vanschaikstichting.nl

Groeve:	Beheerder:	Telefoon:
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-3212 45 40 59
Fallenberggroeve (niet toegankelijk)	Ger Beckers	043-367 08 57
Gewandgroeve Heiberggroeve	Marc Dresens	06-55727887
Groeve de Keel	Luc Walschot	00-3212441350
Groeve Eys (niet toegankelijk)	Wim Kneepkens	043-347 1 88
Keldertjes Slavante	Wil Ramaekers	043-364 52 39
Roothergroeve	John Hageman	043-364 54 19
Scharnderberg (niet toegankelijk)	John Knubben	043-361 12 27
Scheuldergroeve (niet toegankelijk)	Jan-Paul van der Pas	045-40 41 600
Theunisgroeve	Paul Magielsse	06-12687174

De Sint-Pietersberg:

De Sint-Pietersberg wordt beheerd door de Vereniging Natuurmonumenten. De SOK heeft een collectieve onderzoeksvergunning voor de Zonneberg, het Noordelijk Gangenstelsel en het gebied onder het Fort.

Onderzoeksaanvragen moeten ingediend worden bij het secretariaat van de SOK.

Toezichthouder van de beide groeven is Harm Hovens, telefoon: 06-558 25 192.

Bij onraad of calamiteiten kunt u ook de boswachter, Tim Koumans, contacteren, telefoon: 06-832 15 415.

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de

De SOK-Info

is een uitgave van de

Studiegroep Ondaardse Kalksteengroeven,
Natuurhistorisch Genootschap Limburg.

Provincie Limburg

